

Міністерство освіти і науки України

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

13 травня 2026 р.

Полтава
2026

формує середовище, у якому компанії змушені діяти прозоріше, відповідальніше і більш обдуманно. Це зменшує ризики та створює кращі умови для стабільного розвитку.

Література

1. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20> (дата звернення: 02.05.2026).
2. Державна служба фінансового моніторингу України. Офіційний сайт. URL: <https://fiu.gov.ua> (дата звернення: 02.05.2026).
3. Коваленко В. В. Фінансовий моніторинг у системі економічної безпеки підприємства: монографія. Київ: КНЕУ, 2021. 312 с.
4. Мельник О. Г., Адамів М. Є. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. Львів: Львівська політехніка, 2020. 256 с.
5. FATF. International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism. Paris, 2022. URL: <https://www.fatf-gafi.org> (дата звернення: 02.05.2026).

УДК 657.6

Коба Олена Вікторівна,

кандидат технічних наук, доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА

Глобальна трансформація економіки вимагає від бізнесу активного впровадження цифрових технологій. Облікова система як головна інформаційна база підприємства першою зазнає змін, що впливає на рівень економічної безпеки, оскільки від точності, швидкості та захищеності даних залежить стратегічна стійкість суб'єкта господарювання. Цифровізація обліку передбачає перехід від простого автоматизованого збору даних до інтегрованих інтелектуальних систем (ERP, Big Data, Cloud Computing) [1]. При цьому відбувається автоматизація рутинних операцій, що мінімізує вплив людського фактору, зменшує кількість помилок і розбіжностей, покращує якість обліку.

Автоматизація облікових процесів дозволяє формувати фінансові показники у режимі реального часу, що критично важливо для швидкого реагування на загрози економічній безпеці.

До найбільш радикальних та ефективних способів зміцнення економічної безпеки підприємства належить впровадження технології блокчейн в облікову систему [2].

У традиційних облікових системах (навіть хмарних) існує ризик несанкціонованої зміни або видалення записів адміністратором або зловмисником. Блокчейн технології в обліку дозволяють усунути цей ризик, адже вони забезпечують децентралізовану та незмінну реєстрацію даних. Кожна господарська операція в блокчейні стає частиною блоку, що має унікальний хеш (цифровий відбиток). Зміна одного символу у записі призводить до руйнування всього ланцюга, що миттєво стає помітним. Таким чином можливість фальсифікації фінансової звітності та приховування розкрадання майна повністю виключається.

Більшість внутрішніх загроз економічній безпеці пов'язані з подвійним введенням даних, фіктивними контрагентами тощо. Блокчейн дозволяє реалізувати систему потрійного запису: замість окремого ведення реєстру кожною стороною, операція фіксується в спільному публічному або приватному реєстрі, який підтверджується

обома сторонами та мережею. Це унеможливило створення фіктивних актів виконаних робіт або рахунків-фактур, оскільки система вимагає криптографічного підтвердження від обох учасників транзакції.

Зміцненню економічної безпеки має сприяти і посилення контролю за розрахунковими операціями за допомогою смарт-контрактів. Смарт-контракт — це програмний код, який автоматично виконує умови договору при настанні певних подій. Їх використання дозволяє заблокувати оплату постачальнику автоматично системою до того моменту як в обліку з'явиться підтверджена інформація про надходження товару на склад (через IoT-датчики або QR-сканування), внаслідок чого мінімізується дебіторська та кредиторська заборгованість, виключаються помилки через спроби нецільового використання коштів.

Блокчейн технології дають можливість аудиторам перевіряти транзакції в режимі реального часу, виявляти загрози економічній безпеці на етапі їх виникнення, а не після нанесення збитків на відміну від традиційного аудиту, який проводиться вибірково і постфактум, а тому дозволяє деяким порушенням залишатися непоміченими роками.

Блокчейн дозволяє створити високо стійку до хакерських атак та фізичного знищення інфраструктури облікової системи, адже навіть якщо частина вузлів вийде з ладу, вона продовжує функціонувати без втрати даних.

Враховуючи сказане, можна стверджувати, що блокчейн забезпечує надійний фундамент для інформаційної та фінансової складової економічної безпеки підприємства.

Цифровізація обліку підсилює інформаційну складову економічної безпеки, оскільки підвищується якість та достовірність інформації, забезпечується безперервність доступу до даних, що зберігаються у хмарних сховищах, навіть за умов фізичного пошкодження офісної інфраструктури [3].

Впровадження AI-аналітики дозволяє швидко здійснювати аналіз операцій, оптимізувати податкове навантаження, що позитивно позначається на фінансовій складовій економічної безпеки.

Вивільнення бухгалтерів від технічної роботи дозволяє їм перекваліфікуватися в бізнес-аналітиків, посилює управлінський потенціал та інтелектуально-кадрову складову економічної безпеки.

Проте, цифровізація створює специфічні загрози, які необхідно враховувати в системі економічної безпеки. По-перше, завжди існує ризик несанкціонованого доступу до конфіденційної фінансової інформації, хакерські атаки та віруси-вимагачі. По-друге, збій у роботі хмарного сервісу або розробника програмного забезпечення може паралізувати роботу облікового апарату. По-третє, темпи технологічного розвитку часто випереджають законодавче регулювання електронного документообігу та цифрових активів. По-четверте, виникає необхідність систематичного вдосконалення навичок персоналу [4]. По-п'яте, потрібно забезпечити належний контроль за роботою хмарного програмного забезпечення.

Для того, щоб цифровізація обліку сприяла зміцненню економічної безпеки, підприємствам рекомендується:

- інтегрувати автоматичну перевірку контрагентів та операцій на відповідність законодавству в межах облікової програми;
- забезпечити регулярний розвиток навичок роботи персоналу з аналітичними інструментами.

Вплив цифровізації облікової системи на економічну безпеку підприємств є неоднозначним. З одного боку, вона надає інструменти для безпрецедентного контролю та прогнозування, що зміцнює стійкість бізнесу. З іншого - вимагає розробки захисту інформації від цифрових загроз.

Література

1. Азаренков Г. Ф. Вплив цифровізації обліково-аналітичної системи на управління підприємством. *Інтелект XXI*. 2025. № 1. С. 11–16.
2. Savić B., Pavlović V. Impact of Digitalization on the Accounting Profession. *Digital Transformation of the Financial Industry: Approaches and Applications. Contributions to Finance and Accounting*. Springer, Cham. 2023. P. 19-34.
3. Зубенко В. М. Розвиток систем обліково-аналітичного забезпечення в умовах цифрової трансформації інформаційної індустрії. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 3. С. 102–106.
4. Пелех У., Тенюх З. Вплив цифровізації на облік і звітність підприємства: переваги, виклики та стратегії впровадження. *Вісник Хмельницького національного університету* 2024. № 2. С. 419–424. URL: [file:///C:/Users/EduWorker/Downloads/VKNU-ES-2024-N2\(328\)+419-424.pdf](file:///C:/Users/EduWorker/Downloads/VKNU-ES-2024-N2(328)+419-424.pdf) (дата звернення: 30.04.2026).

УДК 338.24:004:351.863

Глушко Аліна Дмитрівна,
кандидат економічних наук, доцент
Білько Станіслав Сергійович¹,
доктор філософії
Пишненко Єлизавета Володимирівна,
студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАГРОЗИ

Цифрова трансформація світової економіки супроводжується поширенням штучного інтелекту, технологій великих даних, хмарних сервісів, цифрових платформ, електронної ідентифікації та автоматизованих систем управління. Цифровізація охоплює усі сфери соціально-економічного життя суспільства, формуючи ряд стратегічних переваг. Так, впровадження електронних державних сервісів, цифрових реєстрів, автоматизація податкового й митного адміністрування, електронні закупівлі та цифровий документообіг сприяють підвищенню прозорості управлінських процесів, зниженню транзакційних витрат, скороченню можливостей для корупційних практик і посиленню контролю за рухом фінансових ресурсів [1]. Використання цифрових платформ, електронної комерції, хмарних сервісів, системи управління ресурсами підприємства, онлайн-комунікації та цифрові фінансові інструменти розширюють можливості бізнесу щодо адаптації до кризових умов. Цифрова трансформація безперечно посилює стійкість малого і середнього бізнесу в умовах війни, коли підприємства стикаються з фізичним руйнуванням активів, логістичними обмеженнями, нестабільністю енергопостачання та вимушеним переміщенням. Крім того, цифровізація стимулює формування нових секторів, розвиток ІТ-індустрії, оборонних технологій, фінтеху, GovTech-рішень, цифрової освіти та високотехнологічного підприємництва.

¹ Тези підготовлено в межах виконання НДР молодих учених «Розробка стратегії цифрового майбутнього України: безпековий вимір економічного розвитку», державний реєстраційний номер 0126U000632